

ویراست نهایی | سال ۱۴۰۲

پروژه روابط راهبردی ایران و ترکیه

روابط راهبردی ترکیه با قطر

اتحاد دوچه - آنکارا؛ تداوم روابط راهبردی اسلام‌گرایان اخوانی

شبکه تحلیلگران رصدخانه اندیشکده‌ها

رصد خانه اندیشکده ها

عنوان: روابط راهبردی ترکیه با قطر

نویسنده: شبکه تحلیلگران رصدخانه اندیشکده‌ها

ناظر طرح: مرکز همکاری های ریاست جمهوری

طرح جلد و صفحه آرای: علی حکیمی

نوبت چاپ: اول – تابستان ۱۴۰۲

همه حقوق این اثر برای رصدخانه اندیشکده ها کشور محفوظ است.

در صورت تخلف، پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، چهار راه ولیعصر، قبل از برادران مظفر، پ ۹۰۷

سندوق پستی: ۱۴۱۶۹۳۵۹۵۱ تلفن: ۰۶۴۴ ۰۲۱ ۶۶۹۸ www.rasadkhone.ir

فهرست

خلاصه مدیریتی.....	۴
فصل اول: رویکرد سیاسی - امنیتی ترکیه نسبت به قطر.....	۵
شریک استراتژیک؛ حمایت از اسلام‌گرایان تا محاصره قطر.....	۵
آغاز فصل تنش زدایی با بلوک محافظه کار سنی.....	۷
جبهه مشترک فرهنگی - رسانه‌ای.....	۷
روابط دفاعی - تسلیحاتی.....	۹
جمع بندی راهبردی.....	۱۱
فصل دوم: روابط تجاری و اقتصادی ترکیه و قطر.....	۱۱
سرمایه گذاری‌های دوجانبه.....	۱۶
جمع بندی راهبردی.....	۱۸
فصل سوم: روابط نهادی - ساختاری ترکیه و قطر.....	۱۹
فصل چهارم: نتیجه گیری؛ توصیه‌های راهبردی و پیشینی در مورد روابط ترکیه و قطر.....	۲۰
چشم انداز.....	۲۰
توصیه سیاستی.....	۲۱
منبع.....	۲۳

خلاصه مدیریتی

مهم‌ترین واژه برای توصیف روابط ترکیه و قطر «وابستگی متقابل» است. دوحه نیز به مانند سایر شیخ‌نشین‌های حاشیه خلیج فارس با گسترش شرکای راهبردی در سبد سیاست خارجی و ایجاد تنوع در منابع درآمدی دولت به دنبال افزایش ضریب «امنیتی» و رسیدن به حدی از «استقلال» است. شاید مهم‌ترین جلوه همکاری میان دو کشور «اتخاذ مواضع هماهنگ در جریان بیداری اسلامی»، «حمایت قطر از اردوغان در جریان کودتای نافرجام ۲۰۱۶»، «حمایت همه‌جانبه ترکیه از قطر در جریان تحریم ژوئن ۲۰۱۷» و «کمک مالی دوحه به دولت ترکیه برای پیروزی در انتخابات ۲۰۲۳» دانست. برای کشورهای با درآمد بالا و جمعیت-مساحت اندک همچون قطر گسترش روابط با ترکیه ضمن ایجاد فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری، توسعه زیرساخت‌ها، بهبود وضعیت نظامی و مدرن‌سازی تسلیحات آفندی-پدافندی را فراهم خواهد کرد. در سوی مقابل ترکیه نیز با جذب سرمایه‌ها و انرژی قطر به نوعی تضمین بلندمدت برای پیشبرد چرخ توسعه داخلی دست خواهد یافت. همچنین حضور نظامی این کشور در قطر، «عمق راهبردی» ترک‌های نئوعثمانی را تا منطقه خلیج فارس گسترش داده است. «بهره‌مندی از لابی قطر برای حفظ بازار گازی ایران در ترکیه»، «دعوت از روسیه، امارات و عربستان برای سرمایه‌گذاری در میدان پارس جنوبی با هدف ایجاد اهرم چانه‌زنی در برابر ترکیه»، «سرمایه‌گذاری مشترک در کشورهای ثالث؛ به‌ویژه کشورهای عضو محور مقاومت» و «ایجاد کارگروه مشترک رسانه‌ای-اندیشکده‌ای میان ایران، ترکیه و قطر» از جمله توصیه‌های سیاستی است.

کلمات کلیدی: سیاست، اقتصاد، رسانه، ترکیه، قطر و ایران.